

PROGRAMA

TARDOR CULTURAL 2011 AJUNTAMENT DE VILAFAMÉS

Dues violes da gamba en diàleg galant

A l'entorn de Carl Friedrich Abel (1723-1787)

Anònim de la Biblioteca Nacional de França ca. 1750

Sonata en la menor
Allegro - Aria. Cantabile - Cantabile (Tema i variacions)

Carl Friedrich Abel (1723-1787)

Peces en re menor:
Allegro, Adagio, Tempo di Menuetto

Sonata en mi menor:
Siciliano, Allegro, Presto

Peces en la major:
Allegretto, allegro

Christoph Schaffrath (1709-1763)

Duet en re menor: *Poco allegro - Adagio - Allegro*

Pere Ros - Sabina Colonna Preti, violes da gamba

NOTAS AL PROGRAMA

El diàleg que avui presentem no és el que té lloc quan dos amics van contant-se les darreres anècdotes de llurs vides; més aviat s'assembla a una veu que exposa una opinió mentre que l'altra es manté amatent a les paraules que van formant el discurs de la seva companya i, quan ho creu oportú, procura complementar-la o bé rebatre-la. De tant en tant insisteix en algun aspecte i deixa que la interlocutora repregui el seu discurs, afiançant-lo.

Durant el segle XVIII la viola da gamba va exhaurir tota la riquesa que guardava, abans de ser desplaçada per d'altres instruments afavorits pels poderosos i pel públic. Alemanya i Àustria foren els països on es va mantenir viu l'interès per un instrument cada cop més associat al passat i es formà un estil delicat, sensible i "galant" anomenat *Empfindsamkeit*. L'autor que aporta el fil de la conversa és Carl Friedrich Abel, un dels seus darrers virtuoses. Nascut a Köthen, Saxònia, i va viure a Londres la seva maduresa de compositor, virtuós, director d'orquestra i empresari. L'altre és Christoph Schaffrath, que va treballar com a clavecinista a la Cort de la princesa Amàlia. El tercer autor ens és desconegut però mereix un lloc d'honor entre els compositors violistes gràcies a un recull de sis sonates que va deixar i que es troba actualment a la biblioteca nacional de França.

Amb la darrera sonata d'aquest recull anònim, en la major, s'obre el concert. En ella la segona viola dóna suport harmònic a la seva companya, aprofitant els nombrosos recursos de l'instrument durant els tres moviments, el darrer dels quals està format per una sèrie de variacions sobre un tema "cantabile" d'una factura clàssica que anuncia Haydn i Beethoven. Segueixen tres peces a *solo* de l'entranyable Abel, que improvisava en públic fins a fer sortir les llàgrimes de l'auditori (sobretot quan duia una bona dosi de bon vi al damunt) fins a ocasionar, en un concert, que s'hagués de tancar el teló per tal de treure el músic de la cadira, ja que n'estava realment impossibilitat. Continua una de les

TARDOR CULTURAL 2011
AJUNTAMENT DE VILAFAMÉS

seves sonates "berlineses": una *siciliana* que destil·la serenitat i dos moviments ràpids, on es fa ús del *bariolage*. L'acompanyament de la segona viola és lineal, i la realització harmònica queda solament suggerida. Després de dues peces novament *a solo*, provinents com les anteriors d'un recull manuscrit on alternen peces construïdes i esbossos inacabats, un duet de Christoph Schaffrath clourà el programa. Al llarg dels tres moviments, les dues violes s'entrellacen en una delicadíssima conversa en la que es fa difícil d'esbrinar quí acompanya a quí.

Pere Ros